Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henrich Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat*: în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LIII.

„Gazeta" ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr, v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 168. Brașovŭ, Vinerĭ 27 Iulie (8 Augustŭ) 1890.

Brașovŭ, 26 Iulie st. v.

Una din acele foi maghiare, carĭ ațîță necontenitŭ cu cea mai mare nerușinare în contra naționalității române, fără ca sĕ fiă trase vre-odată la rĕspundere de cătră domnii procurorĭ, a aflatŭ de bine a se ocupa într'unulŭ din numerii sĕĭ din urmă de procesele nóstre de pressă.

Acéstă fóiă — „Kolozsvár" dela 2 Aug. a. c. — constată două lucrurĭ de mare importanță actuală.

Mai întâiu ne spune, că „farmeculŭ, ce'lŭ aveau odinióră procesele de pressă pentru Maghiarĭ, a dispărutŭ... Timpulŭ proceselorŭ de pressă a trecutŭ și *pressa liberă* l'a făcutŭ sĕ trécă. Astăḑĭ procesele de pressă se mărginescŭ la raporturile reciproce dintre indiviḑii privațĭ: numai ofensele și calumniile formézã aḑĭ obiectulŭ proceselorŭ de pressă."

Atâta în ce privesce pe Maghiarĭ.

Foile maghiare se bucură de libertatea *absolută* a pressei, așa că, după mărturisirea fóiei din Clușiu, décă n'arŭ fi casurile de vătĕmare de onóre și de calumniă, nicĭ că s'ar mai pomeni sĕ aibă și foile maghiare vr'unŭ procesŭ de pressă. Procurorii regescĭ nicĭ nu cetescŭ articulii politicĭ ai acestorŭ foi, carĭ potŭ scrie cum le vine la socotélă, aci în contra dualismului, aci în contra armatei comune, aci ațîțândŭ din rĕsputerĭ în contra naționalitățilorŭ nemaghiare, aci agitândŭ în favórea ideilorŭ și principiilorŭ antidinasticului Kossuth și așa mai departe. Pentru ele nu esistă paragrafulŭ faimosŭ alŭ codicelui penalŭ, pe temeiulŭ căruia se tragŭ la rĕspundere alțĭ muritorĭ, carĭ au nenorocirea de a se număra între „cetățenii de a doua mână".

Așa este și așa trebue sĕ fiă, căcĭ étă ce ne spune „Kolozsvár", după ce constată că încâtŭ pentru „ḑiaristica maghiară timpulŭ proceselorŭ de pressă a trecutŭ" și că pressa liberă l'a făcutŭ sĕ trécă:

„Insĕ naționalitățile patriei nóstre suferŭ încă mereu de frigurile proceselorŭ de pressă... Aceste procese mai au încă órecare valóre în opinia publică a naționalitățilorŭ, decĭ sĕ căutămŭ a nimici acéstă valóre și a vindeca pe eroii pressei naționalitățilorŭ de acele frigurĭ, făcêndŭ ca legea pretutindenĭ sĕ urmărescă pe aceia, carĭ abuséză de libertatea de pressă".

Fóia clușiană speră a ajunge cu atâtŭ mai ușorŭ acéstă țîntă, cu câtŭ i-se pare, că „procesele de pressă nu mai au efectŭ nicĭ asupra naționalitățilorŭ,"... pe „popor nu'lŭ interesézã, nu'lŭ mișcă, nu'lŭ agită"... „astăḑi nimenĭ nu se mai interesézã décă cutare ḑiaristŭ va fi achitatŭ orĭ condamnatŭ."

Cu alte cuvinte „Kolozsvár" ne spune, că pentru naționalitățĭ încă n'a trecutŭ timpulŭ proceselorŭ de pressă, de unde urméză, că pressa naționalitățilorŭ nu se bucură de acea libertate de pressă, de care se bucură pressa maghiară.

Și are dreptate, căcĭ cum s'ar puté esplica altfelŭ, că pentru naționalitățile din Ardélŭ esistă încă o lege de pressă deosebită, legea absolutismului împĕrătescŭ austriacŭ dela 1852, și că ḑiariștii lorŭ suntŭ trașĭ la dare de sémă esclusivŭ numai înaintea forului jurațilorŭ din Clușiu?

Dér ar dorì fóia clușiană sĕ amuțéscă cu totulŭ glasulŭ pressei române, care strigă după libertate.

De aceea ea dă sfatulŭ domnilorŭ procurorĭ sĕ vindece pe eroii pressei naționalitățilorŭ, făcêndu-le procese de pressă până ce vorŭ amuți și va amuți cu ei și *politica națională românéscă*, despre care crede că a ajunsŭ la „ultimele oftărĭ".

Și ce-o încurajézã sĕ spereze acésta? Apatia și neinteresarea, ce ḑice, că domnesce aḑĭ între Românĭ în afacerile lorŭ publice naționale.

Fiăcare dintre noi sĕ judece în consciința sa, décă și încâtŭ are dreptate și în acéstă privință fóia șovinistă, și sĕ-șĭ tragă învĕțătura din vorbele ei.

Nu-i vorbă nicĭ de câțĭ-va ḑiariștĭ „necopțĭ", carĭ vorŭ sĕ fiă „martirĭ", ci după „Kolozsvár" sĕ tracézã de aceea sĕ-șĭ dea sufletulŭ politica națională românéscă din patria nóstră.

De aceea „a fostŭ corectă", ḑice „Kolozsvár" „intentarea proceselorŭ de pressă în contra celorŭ două foĭ române din Ardealŭ."

Amŭ relevatŭ aceste, ca sĕ védă fiă-care Românŭ, ce importanță și valóre dau contrarii noștri proceselorŭ nóstre de pressă și sĕ-șĭ formeze fiă-care o judecată clară și limpede despre ele.

Nu putemŭ încheia însĕ, fără a protesta în contra insinuațiunei fóiei bugetare din Clușiu, că adecă „Gazeta" ar considera procesulŭ ei de pressă „numai din punctŭ de vedere alŭ speculei, ca sĕ capete mai mulțĭ abonațĭ."

La acésta insinuare murdară îĭ rĕspundemŭ lui „Kolozsvar" cu ḑicala germană: „*Wie der Schelm ist so denkt er*". O fóiă care trăiesce din fondulŭ reptilelorŭ și n'are convingerile sale proprie, firesce, că nu póte cuprinde cu mintea ei ce va sĕ ḑică a purta o luptă leală și dréptă pentru drepturile și libertatea unui poporŭ, fără altŭ interesŭ decâtŭ acela alŭ isbêndei cause sfinte!

DIN AFARĂ.

Incercare d'a încheia o confederațiune nordică.

Din Berlinŭ i-se raportéză ḑiarului „Pester Correspondenz": La începutŭ guvernulŭ rusŭ era aplecatŭ sĕ lase 'n pace Finlanda și sĕ nu estindă asupra acestei provincii centralisarea nețĕrmurită pentru a o rusifica. Nicĭ n'au fostŭ motive de politică internă, ci numai de polică esternă, care au îndemnatŭ pe guvernulŭ rusŭ sĕ năpădéscă cu tótă puterea pentru violentarea acestui teritoriu cuceritŭ dela Svedianĭ. Acésta s'a întêmplatŭ așa: Țarulŭ a voitŭ, pentru-ca sĕ nu stea isolatŭ față cu tripla alianță și ca sĕ nu fiă nevoitŭ a încheia o alianță cu republica francesă, sĕ constitue o *confederațiune nordică*, care pe lângă Rusia sĕ fi cuprinsŭ și tóte țĕrile scandinavice, eventualŭ și pe Olanda. Planulŭ a fostŭ zădărnicitŭ de oposițiunea Svediei, care lăsă sĕ se vadă, că n'a renunțatŭ pentru eternitate la recâștigarea Finlandei. Din causa acésta i-se răpesce acum acestei provincii autonomia și se rusifică din rĕsputerĭ. Și alianța cu Francia începe a deveni posibilă.

Incercare de-a scóte pe Italia din tripla alianță.

Din Roma i-se raportéză ḑiarului „Pester Correspondenz", că diplomația rusă a sondatŭ persónele conducĕtóre de acolo, décă n'arŭ fi dispuse sĕ scótă pe Italia din alianța triplă și sĕ 'ncheie o *alianță ruso-franco-italiană*, ér în schimbŭ sĕ capete Italia provincia Tripolisŭ, garantându-i-o Rusia și Francia. Neisbutindŭ aceste încercărĭ, diplomația rusă s'a adresatŭ cătră oposiția francesofilă și irredentistă, care se silesce acum pe acéstă basă a rĕsturna pe Crispi.

Complotŭ nihilistŭ.

Ḑiarulŭ francesŭ „XIX Siécle" din Paris publică în numĕrulŭ sĕu de dimi-

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Unŭ episodŭ estraordinarŭ
din anulŭ 1841.

(Fine.)

O celulă ângustă, póte nu tocmai de doi metri de largă și de vr'o trei și ceva de lungă. In fundŭ o mĕsuță mică, acoperită cu pânḑă albă și pe ea — două luminĭ aprinse. In stânga, prinsŭ cu șurubŭrĭ de pĕrete, o cravată de ferŭ și în unghiu despre ușă, o jumĕtate de sobă totu de ferŭ, ce se vedea din pĕrete, după cum sĕmĕna, avêndŭ ea a încălḑi cu cealaltă jumĕtate o celulă vecină. Vai, dér lângă mĕsuță, cu spatele spre cravată, era îngenunchiatŭ unŭ ofițerŭ, cu capulŭ plecatŭ și cu mânile crucișŭ la peptŭ!...

„Te poftescŭ, sĕ te scolĭ domnule ofițerŭ!" ḑise preotulŭ în tonŭ amicalŭ.

Se ridică unŭ bărbatŭ imposantŭ și corpolentŭ, póte peste șése picióre de înaltŭ, zuruindŭ în ridicare-i două lanțurĭ grele, ce'i erau puse, unulŭ pe mâna dréptă și pe piciorulŭ stângŭ, éră altulŭ pe mâna stângă și pe piciorulŭ dreptŭ... Fața-i palidă, lungăréță, cu trăsurĭ marcante, împreunate cu fruntea-i înaltă și bine desvoltată, esprimau hotărîre și energiă. Acéstă înfățișare impunĕtóre o înălțau încă și mustățile-i blonde și lungĭ, atêrnătóre până mai pe peptŭ. Eu la aspectulŭ acesta și aicea încremeniiu.

„In ce limbă vorbescĭ mai ușorŭ, domnule?" îlŭ întrebà preotulŭ, ce sta în fața ofițerului, încă cu Présfintele în mânĭ.

„Vorbescŭ, venerabile părinte", rĕspunse ofițerulŭ, ce sta dreptŭ și cu fruntea înălțată, „sêrbesce, românesce, italienesce, franțuzesce, unguresce și nemțesce; limba mea maternă însĕ este cea sêrbéscă."

La acésta ḑise preotulŭ:

„Din aceste limbĭ, ce le numișĭ d-ta, eu vorbescŭ mai cu înlesnire pe cea română și germană. Sĕ vorbescŭ decĭ românesce?"

„Poftesce!"...

„D ta m'ai chematŭ încóce?"

„Da, séu: numai n'așŭ fi vrutŭ nicĭ acum și nicĭ în acestŭ modŭ sĕ te chemŭ".

„Eu sunt într'o stare, ce mĕ identifică pe deplinŭ cu sentimentele d-tale, ce le ai acum, căcĭ îmĭ rĕspunseșĭ așa. — Insĕ eu așĭ avé mare mângăere, décă așĭ puté sĕ mĕ simtŭ în dreptŭ a presupune despre d-ta, ca despre unŭ bărbatŭ de cultură, ce cu bună sémă și eștĭ, că situațiunea în care ai devenitŭ și care nu te face a mĕ fi doritŭ sĕ vinŭ la d-ta — *acum* nu-șĭ are temeiulŭ în scopurĭ contrare cu principiile legii nóstre, în care eștĭ și d-ta botezatŭ, ci numai în óreșĭ-carĭ incidente séu influințărĭ neatêrnătóre de propriile'țĭ intențiunĭ.

„Așa este, venerabile părinte!" și fața ofițerului par'că luà unŭ aerŭ de satisfacțiune.

„Așa-déră, décă cuvintele d tale aceste provinŭ din adevĕratu'țĭ sufletŭ, atuncĭ și intențiunile d-tale, ce fură óreșĭ-cum împinse séu seduse pe calea la acéstă celulă, vorŭ fi coincisŭ cu intențiunile învĕțăturilorŭ Intemeiătorului sântei d-tale și a mele legĭ?"

„Așa este, venerabile părinte!", luândŭ fața ofițerului o espresiă și mai viuă.

„Prin urmare?"...

„Prin urmare", ca pricepêndŭ ofițerulŭ ce vrea sĕ adaugă preotulŭ, ḑise elŭ cu glasŭ sigurŭ și așeḑatŭ, „prin urmare, venerabile părinte, fii bunŭ și completézã-mĭ sfinția ta — pregătirea drumului, pe care a merge și eu chiar din acelŭ momentŭ am fostŭ gata, în care am hotărîtŭ realisarea faptică acelorŭ ale mele intențiunĭ. — Da, de mórte nu mĕ temŭ!" Aicĭ tăcù puținŭ, ridicându-șĭ dréptă cu zuruitorulŭ lanțŭ la frunte ca și gândindŭ, ce ar fi sĕ spue și apoi continuà totŭ cu aerŭ liniștitŭ și sigurŭ: „*Adevĕratŭ* e, venerabile părinte, că sângele ce l'a vĕrsatŭ Mântuitorulŭ pe cruce, l'a vĕrsatŭ întru întărirea și adeverirea celorŭ ce le-a învĕțatŭ și mărturisitŭ ca aduse din ceriu, dela eternulŭ isvorŭ alŭ adevĕrurilorŭ?"

Preotulŭ înclinà din capŭ, în semnŭ, că așa e; atuncĭ ofițerulŭ ḑise în tonŭ rugătorŭ, déră și resolutŭ:

„Décă-i așa, apoi scrie, te rogŭ, maicei mele la E....... ea se numesce..... că eu până 'n ultimulŭ momentŭ alŭ vieții mele am rĕmasŭ supusŭ și credinciosŭ celorŭ ce mi-a spusŭ ea în frageda-mĭ copilăriă, că adecă, unŭ atomŭ din acelŭ sânge sfântŭ alŭ lui Christosŭ s'a vĕrsatŭ și pentru mine și că prin urmare, sĕ am grijă, sĕ-lŭ *meritŭ*... pentru *desrobirea* neamului, ce este asĕmĕnarea lui Dumneḑeu, Christosŭ sângele și-l'a vĕrsatŭ: pentru desrobirea neamului celui dintr'o mumă comună cu mine, am vrutŭ eu atomulŭ de sânge alŭ meu sĕ mi-lŭ *meritŭ*....

Aicea tăcù ofițerulŭ puținŭ, se uità

nétă dela 4 Augustŭ următórea depeșe: Din Petersburgŭ se anunță descoperirea unui nou complotŭ nihilistŭ. Se ḑice, că s'au făcutŭ numeróse arestărĭ. Intre cei arestațĭ ar fi și unŭ profesorŭ dela universitatea din Petersburgŭ.

Convenția comercială dintre Austro-Ungaria și Serbia, și pressa sêrbéscă.

Organulŭ radicalŭ „Odjek“ atacă vehementŭ într'unŭ articulŭ convenția comercială dintre Serbia și Austro-Ungaria numindu-o unŭ tristŭ semnŭ alŭ influenței de mai înainte a unei puterĭ streine în Serbia. Isvorulŭ tuturorŭ nĕcazurilorŭ Serbiei este acéstă convențiune, ḑice numita fóiă, silindu-se a mai dovedi, că Austro-Ungaria totŭ-déuna a cercatŭ sĕ păgubéscă produsulŭ sêrbescŭ. Guvernele de mai nainte pururea au făcutŭ concesiunĭ Austro-Ungariei pe terêmulŭ comercialŭ și nu șĭ-au bătutŭ capulŭ câtușĭ de puținŭ cu realisarea independenței economice a Serbiei, ér urmarea acestei detestabile politice comerciale a fostŭ, că comerciulŭ ce-lŭ făcea Serbia cu România, Turcia și Bulgaria a stagnatŭ, ba mai multŭ a datŭ pe povêrnișŭ. Décă oprirea esportului porcilorŭ sêrbescĭ în Austro-Ungaria ar fi pricinuit'o convenția încheiată cu România, atuncĭ putemŭ ḑice, că Serbia ca statŭ independentŭ încheiă convenția cu statulŭ care voesce, și îndată ce articlii României s'au naturalisatŭ în Serbia, ei suntŭ a se considera ca sêrbescĭ. Dér décă Austro-Ungaria voesce sĕ încépă rĕsboiu comercialŭ contra Serbiei, atuncĭ atitudinea nóstră de acum în totŭ casulŭ îșĭ are basa ei.

SCIRILE ḐILEI.

Maghiarisare și érășĭ maghiarisare. Suntŭ necorigibilĭ șoviniștii. In Aradŭ s'a ținutŭ unŭ congresŭ de comercianțĭ tinerĭ. Profesorulŭ Iulius Lekly din Cașovia — de sigurŭ vr'unŭ Slovacŭ maghiarisatŭ—ținŭ la 3 Augustŭ o disertația despre „comerțŭ și naționalitate.“ S'a primitŭ propunerea lui de a se maghiarisa contabilitatea și corespondența și sĕ fiă rugatŭ ministrulŭ ung. de comerțŭ sĕ aducă o lege pentru maghiarisarea comptabilitățiĭ la comercianțĭ.

Ertă-le lorŭ Dómne, că nu sciu ce facŭ!

***

Nu-i Românŭ. Cetimŭ în foia oficială unguréscă, că unŭ óre-care Lorenz Mihaila din Sângeorgiu, comitŭ Bistrița-Năsĕudŭ, locuitorŭ în Mehala, șĭ-a maghiarisatŭ numele în „Mihalyfi“. Fiindŭ dintr'unŭ satŭ românescŭ și avêndŭ și porecla „Mihaila“, ar puté face pe unii sĕ credă, că e Românŭ. Dér cine Hantătaru a mai audițŭ de nume românescŭ de botezŭ *Lorenz*. Prin urmare „Lorenz Mihaila“ trebue că e din némŭ perciunatŭ, armenescŭ orĭ țigănescŭ. Numai acestŭ soiu de ómenĭ îșĭ batŭ jocŭ de numele și de némulŭ lorŭ.

***

O carte veche. Mănăstirea Sf. Ionŭ din Rumelia orientală posede o bibliă tipărită cu litere cirile în anulŭ 1492 în Transilvania, și anume în Alba-Iulia. Cu învoirea guvernului bulgarŭ, cartea a fostŭ trimisă de agentulŭ consularŭ românŭ din Sofia academiei din Bucurescĭ spre studiare. Mai multe foi din carte vorŭ fi fotografiate.

***

„Astra“, romanŭ alŭ Carmen Sylvei, (Regina României) apărutŭ și în „Românulŭ“, a fostŭ tradusŭ în limba francesă și editatŭ de librăria Perrin din Parisŭ.

***

Morțĭ în flacărĭ. Din Atena vine scire despre o catastrofă îngrozitóre întêmplată în muntele Atos, numitŭ sfântulŭ Munte. Cea mai mare parte a străvechilorŭ pădurĭ au arsŭ, împreună cu două-ḑecĭ de călugărĭ și alțĭ ómenĭ. Lumina focului se vedea de pe litoralulŭ macedonicŭ până departe în Marea Egeică. Paguba e de 5 milióne francĭ.

***

Inecatŭ. Lunĭ s'a înecatŭ în basinulŭ de scăldatŭ alŭ închisorii de aicĭ (Zuchthaus) sergentulŭ maiorŭ alŭ arestului Iosef Bartha. In urma cercetărilor făcute, s'a doveditŭ, că nenorocitulŭ a fostŭ apucatŭ de epilepsiă (bóla copiilorŭ) în basinŭ.

***

O societate comercială sêrbéscă s'a formatŭ în Belgradŭ, în vederea rĕsboiului vamalŭ dintre Serbia și Austro-Ungaria. Acéstă societate e considerată în Serbia ca primulŭ pasŭ cătră neatêrnarea economică a țĕrii.

***

Pentru călĕtorĭ. Trenulŭ de persóne, Nr. 396, care comunică între Predélŭ și Brașovŭ, dela 5 Augustŭ n. începêndŭ se opresce și la cantonulŭ Nr. 297 așeḑatŭ între Dêrste și Săcele, în așa numitulŭ locŭ „Timișulŭ de josŭ.“ Acelașĭ trenŭ plécă dela cantonulŭ Nr. 297 la 1 óră și 12 min. p. m.

***

Stipendii. Comitetulŭ „Associațiunei Transilvane pentru cultura română și literatura poporului românŭ“ din despărțĕmêntulŭ Sas-Sebeșŭ, pe basa conclusului luatŭ în ședința sa ținută în 31 Iuliu st. n. a. c., publică două stipendii à 40 fl. pentru studențiĭ gimnasialĭ lipsițĭ din acestŭ despărțĕmêntŭ, cu terminŭ de 20 ḑile dela prima publicare. Suplicanții au a-șĭ trimite rugările lorŭ pro vĕḑute cu documentele necesare la adresa d-lui Ioanŭ Oncescu, cassarŭ alŭ despărțĕmêntului, în Rĕhĕu p. u. Sz. Sebeșŭ.

***

Bandă de tâlharĭ. Din Timișóra se telegrafiază, că în Merczidorf gendarmeria a pusŭ mâna pe o bandă de optŭ tâlharĭ, între aceștia cincĭ frațĭ Csernár, carĭ de doi anĭ de ḑile au săvîrșitŭ împrejurulŭ Vingei mai multe jafurĭ la drumŭ, vr'o sută de furturĭ de cai și unŭ omorŭ. Banda, care a fostŭ surprinsă tocmai furândŭ cai în mijloculŭ câmpului, s'a opusŭ desperatŭ și a împușcatŭ chiar asupra gendarmilorŭ, carĭ în fine au prinsŭ tótă banda.

***

Călĕtoriă sprâncenată le doresce „Timpulŭ“ din Bucurescĭ celorŭ peste 40 de familii jidovescĭ din Iașĭ, carĭ au părăsitŭ în ḑilele acestea orașulŭ pentru a merge la America.

Și alțĭ mulțĭ înainte!

O cestiune discutată cu focŭ.

Pressa din Budapesta și Viena discută cu focŭ atitudinea primatelui Simor în cunoscuta cestiune a matriculelorŭ. Motivŭ la acéstă discuțiune au datŭ mai alesŭ declarațiile, ce le-a făcutŭ primatele Ungariei înaintea unui corespondentŭ alŭ fóiei unguresci opoziționale „Egyetértés“. Se înțelege, că clericalulŭ „Magyar Állam“ vorbesce mai cu focŭ în cestiunea acésta. Intr'unŭ articulŭ din ḑilele acestea ḑiarulŭ clericalŭ ḑice, că nimenĭ sĕ nu se gândéscă la ḑile fericite până când în patria Sf. Stefanŭ puterea bisericéscă și lumēscă nu va apĕra împreună drepturile dumneḑeescĭ. Pe biserica catolică nu o înspăimêntă câtușĭ de puținŭ art. de lege LIII, sĕu ordinațiunea ministerială dela 26 Februarie a. c. „Magy. Áll.“ apoi formuléză următórele cererĭ: Pretindemŭ și urgitămŭ modificarea art. de lege LIII din 1868. Nu-i destulŭ a cere revisuirea § 12; cerемŭ revisuirea întregului articulŭ de lege. In legea acésta suntŭ multe lucrurĭ vătĕmătóre. Din causa ei preoțimea rom. cat. sufere și a trebuitŭ sĕ sufere multe pedepse.

După ce „M. Áll.“ ia de-arêndulŭ §-ii carĭ suntŭ vătĕmătorĭ, sfîrșesce: Décă guvernulŭ va face acéstă revisuire, de bună sémă că faimosulŭ articulŭ de lege nu va aduce nimĕnui nicĭ unŭ periculŭ, ci se va restabili pacea și bună-înțelegerea. Fie-cine va gusta acea libertate, care s'a vestitŭ seculului alŭ 19 lea, dér până acuma de faptŭ i-s'a refusatŭ Ungariei. „Bud. Tagblatt“, continuă clericalulŭ, arată într'unŭ articulŭ fórte întemeiatŭ, că sîmburulŭ acestei cestiunĭ s'a sĕmĕnatŭ încă atuncĭ, când nu s'a gânditŭ nimenea, că sancțiunea articulului de lege LIII din 1868 este sancțiunea principiului, care ḑice, că copiiĭ născuțĭ din căsĕtorii mixte, cei de genulŭ bărbătescŭ primescŭ religiunea tatălui, ér cei de genulŭ femeninŭ a mamei.

„N. P. Journal“ însĕ dândŭ afacerei însemnătate pragmatică, arată, că ordinațiunea din Februarie a. c. se baséză pe lege. Fóia perciunată apoi ḑice, că suprematia statului trebue sĕ fiă păzită cu orĭ-ce prețŭ.

„Deutsche Zeitung“ e convinsă, că episcopatulŭ ungarŭ nu va merge în afacerea acésta până la estremŭ. Acéstă fóiă crede, că cestiunea acésta nu va degenera într'o luptă a cultului (Kulturkampf).

„N. fr. Presse“, după ce împărtășesce convorbirea primatelui Simor cu colaboratorulŭ lui „Egyetértés“, ḑice, că acéstă convorbire a produsŭ mare sensația în Ungaria. Din declarațiile primatelui reiese, că curia romană s'a alăturatŭ la vederile episcopatului rom. cat., și e de constatatŭ, că clerulŭ rom. cat. se va opune și pe viitorŭ ordinațiunei contelui Csáky. Astfelŭ déră Ungaria stă în fața unei lupte a cultului (Kulturkampf), ale cărei semne amenințătóre au apărutŭ încă cu anĭ de ḑile înainte de acésta. Modulŭ, cum primatele Simor a luatŭ posiția față cu statulŭ în declarațiile sale, și modulŭ cum amestecă și coróna în cestiune, ḑicêndŭ, că nu-i convine ordinațiunea ministrului, în nicĭ unŭ casŭ nu póte fi unŭ lucru încuragiatorŭ pentru guvernŭ.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Tușnadŭ, 5 Augustŭ 1890.

Domnule Redactorŭ! La despărțire Țĭ-am promisŭ o cronică dela băi. Cu tótă căldura deprimătóre, care mĕ face somnurosŭ și mĕ alungă în mijloculŭ pădurii, vinŭ aḑĭ sĕ'mĭ împlinescŭ promisiunea.

Vrêndŭ sĕ vorbescŭ despre localitățile de cură și distragere, nu potŭ sĕ nu amintescŭ, ceea ce de altfelŭ și d-ta o scii pré bine, că Brașovulŭ nostru din anŭ în anŭ devine tot mai mult un locŭ de cură aeriană și de distragere pentru timpul de véră. Cu deosebire în anul acesta am vĕḑut atâtea familii din România așeḑate pentru lunile de véră în Brașovŭ, cum n'am mai vĕḑutŭ altă-dată. Brașovulŭ îșĭ are în faptă locurĭ de plimbare și de petrecere pré frumóse, pe carĭ înzadarŭ leai căuta mai în tóte localitățile de véră și de petrecere din țĕră.

---

intensiv la présfintele din mâna preotului și apoi ca de ceva surescitatŭ în internulŭ sĕu, continuă cu glasŭ ridicatŭ, déră tremurătorŭ:

„Ah, déră Christosŭ numai între doi-spre-ḑece tovarășĭ ai sĕi a avutŭ unŭ — *Juda*: eu între — *două-spre-ḑece mii*“ și unŭ ḑurăitŭ aicĭ puternicŭ cu lanțurile umplŭ întréga celulă cu fiorosu-i sunetŭ... Preotulŭ se dete ceva îndĕrĕtŭ, éră ofițerulŭ îșĭ acoperi fața cu amêndouĕ mânile, par'că înfrântŭ în întregŭ sufletulŭ sĕu; lanțurile zuruiau necontenitŭ, căcĭ ofițerulŭ tremura în furiă din capŭ până'n picióre...

„Tu aicĭ?“ îmĭ ḑise atuncĭ preotulŭ. „Pune cartea și crucea din mână și du-te!“

Eu mĕ întorcŭ sĕ iesŭ pe ușa ceva crĕpată largŭ, tragŭ profosulŭ de din afară — cu urechea la ușă și cu o tăbliță în mânĭ, pe care însemna ceva... — Eu nu sciu, învinsŭ peste fire, orĭ entusiasmatŭ de vorbele ofițerului, din care unele, și astăḑĭ, după patru-ḑecĭ și șépte de anĭ, mĕ înfióră când la ele numai gândescŭ, necum încă sĕ le producŭ, eșindŭ din celulă și vĕḑêndŭ ce face profosulŭ; strigaiu:

„Nu-i ertatŭ ce facĭ!“

„Ce este!“ ḑise preotulŭ, atâtŭ elŭ, câtŭ și ofițerulŭ ținêndŭ ochii spre ușă.

„Profosulŭ scrie — spovada!“ ḑiseiu eu....

Mĕ uitŭ la preotŭ, mĕ uitŭ la ofițerŭ; preotulŭ albŭ la fată ca părĕtele, — ofițerulŭ, totŭ așa — se repede spre ușă... déră'n apropierea ei, ca reflectându-se, se opresce; ér preotulŭ fórte escitatŭ ḑise:

„Așa? La *acésta* m'ațĭ chematŭ aicea? Sfântulŭ meu servițŭ și sacramentulŭ, ce mi-s'a spusŭ sĕ-lŭ sĕvêrșescŭ, vrețĭ sĕ-lŭ esploatațĭ pentru alte scopurĭ? Suprema instanță în Statŭ acéstă fărădelege neauḑită are sĕ o scie!“ și apoi fini uitându-se cu milă la ofițerŭ și arătându-i că vrea a se departa, ḑise: „Eu mai multŭ n'am aicĭ ce face!“

Profosulŭ atuncia șterge iute tăblița și spăriatŭ ḑice cu glasŭ rugătorŭ:

„Nu, nu; mĕ rogŭ, nu!“

Ofițerulŭ, uitându-se ba la profosŭ, ba la preotŭ; vĕdŭ, că fața i-se roșesce și deodată strigă:

„Iartă-lŭ, părinte; vĕdŭ eu, i-s'a porunciтŭ“, ș'apoi cătră profosŭ: „Nu-i așa?“

Profosulŭ plecă capulŭ și tăcŭ.

„Câțĭ copii ai?“ ilŭ întrebă oficerulŭ.

„Cincĭ, domnule locotenentŭ,“ rĕspunse profosulŭ cu glasŭ jalnicŭ.

„Sĕ vii, de-i puté, după acésta la mine și eu ca sĕ-țĭ îmbunătățescŭ pânea ta și a copiilorŭ tĕi, țĭ-oiu dicta singurŭ și mai multe decum câte ai auḑitŭ!“

Mĕ uitŭ, și acum se vĕḑŭ, — credŭ că la vuetulŭ celorŭ ce se petreceau — că se ivi unŭ altŭ uniformatŭ și mai cu distincțiune, decâtŭ profosulŭ, care sta uitându-se din coridorŭ în spre celulă cu o temere viḑibilă.

„Nu ertŭ“, ḑise preotulŭ, „ci numai sub condițiunea, *sĕ mi-se respecteze la acestŭ actŭ sacro-sfântŭ legea mea pe deplinŭ.* Josŭ lanțurile de pe dumnealui,“ ḑise arătându spre ofițerŭ. „Mântuitorulŭ lumei Christos, representatŭ prin Préfsintele acestea, ce le am în mânĭ, după legea mea, nu se împărtășesce cu unŭ încătușitŭ în lanțurĭ. In momentulŭ supremŭ alŭ sfintei cuminecărĭ, cuminecându-lŭ trebue sĕ fiă liberŭ, ca liberulŭ Dumneḑeu ce întru acelŭ momentŭ supremŭ îlŭ îmbrățoșéză!“

Livratulŭ alŭ doilea privi la aceste cuvinte ca zăuitatŭ și zăpăcitŭ la preotŭ, tăcŭ puținŭ, gândi șĭ-apoi ḑise ceva profosului la ureche. Acesta se depărtă cu grăbire, éră oficerulŭ, vĕḑuiu, că la aceste marĭ și memorabile cuvinte ale preotului nostru, îșĭ înfipse ochii asupra lui, uitându-se lungŭ și înduioșatŭ la elŭ și numai deodată i-se iviră două șiróiă de lacrimĭ pe față.

Eu turmentatŭ de cele mai neesprimabile sentimente, mĕ reḑimaiu pe nevrute de unŭ grenadirŭ.

Alțĭ patru soldațĭ se iviră, urmândŭ profosului, se puseră cu carabinele la ușă; profosulŭ, pe când celalaltŭ livratŭ se postă în pragŭ, intră în celulă, descuiă grelele lăcate ale lanțurilorŭ de pe ofițerŭ, le desfăcŭ și cu ele în mână eși afară trăgêndŭ ușa după sine.

Palidŭ și ca storsŭ la față eși după o vreme preotulŭ din celulă, în care, josŭ lângă mĕsuță, vĕḑuiu pe ofițerŭ încă îngenunchiatŭ, uitându-se după preotŭ, cum se vedea, mișcatŭ în adênculŭ sufletului sĕu...

Curêndŭ după acésta transpiră în publicitate, că ofițerulŭ, o óră după depărtarea nóstră dela elŭ, așișĭ acolo în celulă fu esecutatŭ.

Numele lui era *Demeter Mitrosinovicĭ.*

Iraclie Porumbescu.

Prima stațiune dela Brașovŭ mi-a fostŭ *Vâlcelele*, séu Előpatak. Impresiunea, ce ți-o facŭ Vâlcelele nu este tocmai împunĕtóre. Administrația băilorŭ se silesce în totŭ chipulŭ sĕ înfrumsețeze și sĕ ridice băile, ca sĕ atragă publiculŭ, dér posiția locului nu e de natură sĕ te ademenéscă și décă n'ar fi apa binefăcătóre din Vâlcele, anevoiă credŭ, că s'ar decide cine-va de bună voiă sĕ se prăjéscă pe promenada din mijloculŭ satului.

De astă-dată erau destui óspeți, așa că nu'și mai găsiau locuințe. Maioritatea o formau cei din România, între aceștia mai cu sémă familii evreescĭ. Acĭ am întâlnitŭ și pe distinsulŭ ȡiaristă, d-lŭ I. Bibicescu, redactorulŭ „Telegr. Rom.“ din Bucurescĭ, pe d-lŭ advocatŭ Ios. Romanŭ din Oradea-mare, pe d-lŭ canonicŭ Micu din Blașiu, pe d-lŭ jude la tabla reg. Piposŭ ș. a.

Calea dela Vâlcele, până la St.-Georgu am făcut'o prin nisce regiunĭ plăcute, păduróse. La St.-Georgiu am prânȡitŭ bine, dér am și plătitŭ fórte bine, apoi am cercetatŭ herghelia statului, unde se aflau 115 de armăsarĭ frumoșĭ de diferite rasse.

In ĕst-anŭ orașulŭ St.-Georgiu a pierdutŭ fórte mulțĭ din visitatorii sĕi în timpulŭ verei. Publiculŭ, care cerceta Tușnadulŭ, până în anulŭ trecutŭ trecea prin St.-Georgiu, unde era locŭ de pŏpositŭ. Astăȡĭ apróре toțĭ óspeții din România, carĭ vinŭ la Tușnadŭ, nu se mai oprescŭ la Brașovŭ, ca sĕ ia drumulŭ de mai înainte, ci trecŭ până la stațiunea căii ferate dela Agostonfalva, unde află trăsurile de lipsă, și de unde suntŭ și mai apróре de Tușnadŭ, fără sĕ mai atingă St. Georgiulŭ.

Dela St. Georgiu, cam în două césurĭ, am ajunsŭ la băile *Malnașului*. Era pe la 5 óre pe timpulŭ musicei. Totŭ publiculŭ de pe promenadă se compunea din o damă din Brașovŭ cu amabilele-i fiice, carĭ erau condamnate sĕ asculte sdrăngănitulŭ unorŭ lăutarĭ, cărora mai bucurosŭ li-am fi plătitŭ sĕ tacă, decâtŭ sĕ cânte. Dómna nóstră ne spunea, că cu toții suntŭ 120 de suflete la băi. Băile de aicĭ suntŭ fórte neglese, deși apa lorŭ este escelentă în contra reumatismului.

Dela Malnașŭ am plecatŭ spre *Tușnadŭ*. Nu voiu descrie posiția pitorescă a Tușnadului care, după cum se scie, nu'șĭ are sémĕnŭ în tótă țéră. Iusușirile bine făcĕtóre ale acestorŭ băi suntŭ recunoscute. Nu atâtŭ apele, care de altfelŭ suntŭ minerale, câtŭ mai vĕrtosŭ aerulŭ aromaticŭ de braȡĭ, balsamulŭ, ce dă viéța sutelorŭ de individĭ, carĭ vinŭ aicĭ pe fiă-care anŭ. Séra și diminéța cine are voiă iese la capre și bea câte unŭ paharŭ de lapte caldŭ séu lapte mestecatŭ cu apă, ér peste ȡi umblă rĕtăcindŭ printre braȡĭ.

In ĕstŭ anŭ suntŭ fórte mulțĭ óspețĭ. Din Ungaria, de pela Clușŭ, fórte mulțĭ și din România, cu deosebire evrei.

Intre óspeții dela noi am vĕȡutŭ pe d-lŭ Iosifŭ Popŭ, Alex. Onaciu judĭ la tabla din T. Mureșului, pe dd. advocațĭ Ciato din Blașiu, Sam. Popŭ din Orăștiă, Filipŭ din Abrudŭ, pe d-lŭ as. orf. din Brașovŭ Iord. Munteanu, pe d-lŭ red. N. F. Negruțiu din Gherla, pe d. protop. I. V. Russu din Sibiiu, pe d-lŭ notarŭ publ. M. Cirlea, pe d-lŭ prof. Cioflecŭ.

De presentŭ suntŭ la băile dela Tușnadŭ peste 600 óspețĭ. Timpulŭ este escelentŭ.

Uitasemŭ sĕ amintescŭ, că dela Brașovŭ până aicĭ am călĕtoritŭ împreună cu unŭ vechiu amicŭ, simpaticulŭ majorŭ auditorŭ ces. reg. Ioanŭ *Mihălțianu*, care cu bucuriă trebue sĕ constatŭ, deși a petrecutŭ anĭ îndelungațĭ totŭ între elemente străine, totușĭ și-a păstratŭ o inimă verde românéscă. Déca d-lŭ majorŭ înainte de asta cu doi-spreȡece anĭ și jumĕtate, când era practicantŭ la judecătoria din Sibiiu, nu ar fi avutŭ ideia fericită a trece la cariera militară, în care prin zelŭ și stăruință neobosită s'a ridicatŭ la rangulŭ onorificŭ de astăȡĭ, Dumneȡeu scie câte nĕcazurĭ ar fi fostŭ condamnatŭ sĕ îndure. Tinerii noștri ar face bine sĕ ia esemplu de aicĭ și sĕ îmbrățișeze cu tótă căldura frumósa carieră militară!

S'auȡimŭ de bine. *Nicu.*

De pe valea Almașului, 2 Augustŭ 1890.

Onorate D-le Redactorŭ! Rarŭ se întâmplă câte unŭ evenimentŭ de însemnătate culturală mai mare în viéța socială a acestui ținutŭ, precum a fostŭ producțiunea literară împreunată cu dansŭ, ținută în 15/27 Iuliu a. c. în Hida și aranjiată de tinerimea română de pe Valea Almașului, ba putemŭ ȡice, că unŭ asemenea evenimentŭ nicĭ că a avutŭ locŭ în părțile nóstre. Dreptŭ aceea, pentru-ca și on. publicŭ românŭ sĕ fiă încâtva informatŭ despre nobilele tendințe ale tinerimei nóstre, Vĕ rugămŭ sĕ binevoițĭ a da locŭ în colónele prețuitului ȡiarŭ, ce redactațĭ, următórelorŭ rânduri.

In ȡiua de 15/27 Iuliu a. c. după prânȡŭ locuitorii comunei Hida, amŭ putea ȡice, fără deosebire de naționalitate, cu neastĕmpĕrŭ așteptau începerea acelei producțiunĭ, alŭ căreia succesŭ materialŭ ilŭ prevestiau trăsurile numĕróse ale óspețilorŭ, ce sosiau din împrejurime.

După unŭ micŭ intervalŭ, óspeții românĭ în numĕrŭ considerabilŭ, dimpreună cu maioritatea absolută a inteligenței maghiare din Hida, se presintară în sala, unde avea sĕ se țină producțiunea și unde după-ce președintele producțiunei și alŭ petrecerei, vrednicŭlŭ protopresbiterŭ alŭ tractului Ungurașului Pavelŭ Roșca, în puține cuvinte, bine alese și acomodate, arătă însemnătatea culturei și nisuința febrilă, cu care alérgă fiă-care poporŭ cultŭ către ea și către drapelulŭ civilisațiunei peste tot, și după-ce recomandă binevoitórei aprețiărĭ a publicului pe tinerii noștri, ce aveau sĕ se producă, urmă esecutarea programei, care a fostŭ mulțămitóre, ba déca vomŭ lua în considerare puterile încă tinere și pășirea primă a tinerilorŭ noștri în publicŭ, celŭ puținŭ eu unulŭ credŭ, că a fostŭ câtŭ se póte mai mulțămitóre.

Cântările, de altmintrelea bine esecutate: arŭ fi produsŭ unŭ efect și mai satisfăcĕtorŭ, déca erau mai abundante în vocĭ tenore puternice; de asemenea disertația d-lui Jovianŭ Mureșanŭ, lucrată cu multă grijă și într'unŭ stilŭ frumosŭ, a fosŭ bună și acomodată. Imprejurarea, că nu a fostŭ și mai cu interesŭ ascultată, se esplică prin aceea, că publiculŭ participantŭ a fostŭ în parte considerabilă compusŭ din elemente, ce nepricepĕndŭ limba pe deplinŭ, nu au putut'o pĕtrunde din destulŭ.

Mulțămirea deplină a publicului s'a arĕtatŭ mai alesŭ față cu declamațiunile și cu deosebire cu declamațiunea d-lorŭ Jovianŭ Andreiu, teologŭ de an. III lea, și a clericului Jovianŭ Murĕșanŭ, precum și mai alesŭ cu dialogulŭ reprodusŭ de tinerii Alesandru Chifa, clericŭ, și Ioanŭ Geongea, ped. abs., pe carĭ cu aplause dese și frenetice i-a rĕsplătitŭ.

După terminarea programei, în scurtŭ timpŭ se începŭ și joculŭ cu unŭ numĕrŭ considerabilŭ de dómne și d-șóre române costumate. Pe la 12 publiculŭ fù fórte plăcutŭ surprinsŭ de câțĭva tinerĭ, îmbrăcațĭ în vestminte călușerescĭ, carĭ esecutară jocurile naționale „Bătuta“, „Lunga“ și „Călușarulŭ“, sub conducerea clericului absolutŭ de anulŭ primŭ: Alesandru Chifa. Se continuă apoi joculŭ comunŭ până ce se iviră zorile.

Ne simțimŭ fórte fericițĭ, că amŭ fostŭ norocoșĭ și ni-s'a datŭ ocasiune și nouĕ a lua parte la o astfelŭ de petrecere unică în ținutulŭ nostru, și care ni-a procuratŭ unŭ șirŭ lungŭ de momente plăcute.

Lăudămŭ buna intențiune a președintelui acestei petrecerĭ, bravulŭ protopresbiterŭ Pavelŭ Roșca, care pe lângă marĭ ostenelĭ ca și sprijinitorŭ mai alesŭ contribuitŭ la realisarea aceleia. Gratulămŭ tot-odată și tinĕrului de bună speranță Jovianŭ Mureșanŭ, clericŭ abs. de an. II-lea, carele a fostŭ inițiatorulŭ și a conlucratŭ multŭ la reușita aceleia. Dorimŭ, ca câtŭ mai desŭ sĕ aibă locŭ între noi astfelŭ de producțiunĭ și petrecerĭ, pentru carĭ inteligința nóstră din acestŭ ținutŭ se arată atâtŭ de doritóre și de insufleţită.

Unŭ participantŭ.

Demisiunea baronului Pino.

Cetimŭ în „Revista Politică“ din Suceava următórele:

Președintele Bucovinei a cerutŭ demisiunea, pentru-că sufere de multŭ timpŭ de o bólă grea de ochĭ. Din manifestările tuturorŭ organelorŭ publicistice din Bucovina vedemŭ, că acéstă întâmplare nu este întêmpinată în țéră cu unŭ regretŭ mare, precum ar trebui sĕ fie simțitŭ față de o persónă, care a fostŭ peste 40 de anĭ în serviciulŭ statului.

Noi, deși nu suntemŭ nepăsătorĭ față de motivulŭ acestei demisiunĭ și trebue sĕ simțimŭ unŭ adâncŭ regretŭ pentru nefericirea, de care este lovitŭ fostulŭ capŭ alŭ guvernului Bucovinei, avemŭ causă destulă, ca sĕ ne bucurămŭ de acéstă întâmplare importantă pentru viéța nóstră politică.

Nu voimŭ sĕ jucămŭ rolul măgarului față de leul murind în aprețiarea activitățiĭ administrative a Escelenței Sale, atitudinea nóstră a fostŭ tot-déuna independentă față de politica fostului președinte și de aceea nime nu ne va putea bănui déca conformŭ atitudinei nóstre vomŭ ȡice, că baronulŭ Pino ni-a stricatŭ fórte multŭ și nu ni-a folositŭ nimicŭ, deși ar fi avutŭ datoria sĕ urmeze direcțiunii politice a contelui Taaffe față de noi.

Nu numai că nu a avutŭ bunăvoință și înțelegere pentru aspirațiunile nóstre juste, ci s'a arĕtatŭ chiar ca contrarŭ alŭ nostru. Ingâmfarea iesuitismului și propaganda catolică în țéra acésta, carea până în timpulŭ guvernărei a 2-a a d-sale s'a bucuratŭ de când există de cea mai mare pace confesională, este opera sa. Atitudinea sa față de biserică și capulŭ bisericei nóstre, condusă de antipatii personale și de o pornire de a guverna absolutisticŭ, este cunoscută tuturora. In consiliulŭ scolarŭ provincialŭ la orĭ-ce ocasiune a fostŭ contrarŭ alŭ considerațiunei limbei nóstre. Basatŭ pe informațiunĭ false, a considerat naținnea română de iloială și pĕtrunsă de tendințe subversive.

Acéstă părere a pĕtrunsŭ după informațiunile din Cernăuțŭ până la locurile centrale din Viena, carele au fostŭ, după multe stăruințe ale Excelenței Sale baronului Vasilco și a deputațilorŭ noștri, luminate despre adevĕrata stare a lucrurilorŭ și despre inofensivitatea tendințelorŭ Românilorŭ din Bucovina. Ca conducĕtorŭ alŭ administrațiunii proprii, ȡicŭ chiar prietinii sĕi, că era agilŭ, dérŭ fără isprava. Este cunoscutŭ, că Escelența Sa a voitŭ sĕ dea tóte pădurile fondului religionarŭ în arĕndă generală spre exploatare unei întreprinderĭ și că numai strigătele întregei poporațiunĭ din Bucovina l'a opritŭ dela realisarea voinței sale. Ce resultatŭ ar fi avutŭ acéstă feliu de administrațiune își póte fie-cine închipui.

O faptă singură a d-sale ne-a pusŭ în lanțŭ pentru mulțĭ anĭ, anume legea secretarilorŭ comunalĭ, care este propria sa operă și carea amŭ aprețiat'o deja în colónele nóstre când se afla în discusiune în dietă.

Atuncĭ șĭ-au arĕtatŭ și liberalii sinceritatea liberalismului lorŭ, carĭ în locŭ sĕ apere principiulŭ liberalŭ și constituționalŭ alŭ autonomiei comunale, au votatŭ cu entusiasmŭ acéstă lege, prin carea se punŭ comunele indirectŭ sub administrațiunea autoritățilorŭ politice. Atuncĭ au avutŭ o ocasiune fórte potrivită deputații naționalĭ sĕ demascheze liberalismulŭ falsŭ și sĕ arete, că ei suntŭ edevĕratŭ liberalĭ, au lăsat'o însĕ sĕ trécă spre mirarea tuturora. Baronulŭ Pino a ajunsŭ în capulŭ guvernului Bucovinei cu ajutorulŭ representanțilorŭ noștri și cum șĭ-a doveditŭ mulțămirea, amŭ arĕtatŭ mai susŭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Lipto-Szent-Miklos, 7 Augustŭ. In vorbirea sa de instalare episcopulŭ Baltik a declaratŭ, că fiecare sĕ devină fericitŭ în limba sa. Politică nu va face.

Ischl, 7 Augustŭ. Regele României sosesce aci în 15 Augustŭ, ca sĕ visiteze pe Monarchulŭ Austro-Ungarŭ.

Parisŭ, 7 Augustŭ. Curtea de apelŭ a confirmatŭ sentința în contra nihiliștilorŭ.

Moor (comit. Albei), 7 Augustŭ. Unŭ incendiu pustiitorŭ a prefăcutŭ în cenușă 300 de adificii; 10 persóne au peritŭ în flacărĭ. Mii de ómenĭ au rĕmasŭ fără pâne și fără adăpostŭ.

Viena, 7 Augustŭ. Trenulŭ de persóne dintre Viena și Egerŭ a deraliatŭ lângă Blowitz. Vagónele s'au rĕsturnatŭ cu pocnete îngrozitóre peste traseu sfărîmându-se. Doi călĕtorĭ și focarulŭ au fostŭ omorîțĭ, 30 de călĕtorĭ și mașinistulŭ au fostŭ greu rănițĭ. Causa deralierii este spălarea pămĕntului pe dedesubt și dĕrîmarea unui obiectŭ boltitŭ.

DIVERSE.

Unŭ filantropŭ armênŭ din Constantinopolŭ. Cetimŭ în „Rev. Pol.“: Din jurnale streine luămŭ informațiunea, cumcă unŭ mare filautropŭ armênŭ din Constantinopolŭ va visita în luna lui Iuliu a. c. Suceava, loculŭ sĕu natalŭ. Acestŭ filantropŭ se numesce Deodat cavalerŭ de Czuntu, care este cetățénŭ austriacŭ deși de mai multŭ de 30 anĭ se află în Constantinopolŭ. Acestŭ bărbatŭ inteligentŭ și nobilŭ și-a făcutŭ studiile sale în Viena și și-a sacrificatŭ tótă viéța sa pentru înaintarea și cultivarea națiunei armene. Acestŭ bărbatŭ nobilŭ a lucratŭ fórte multŭ și neobositŭ pentru cultură în genere și fructele ostenelelorŭ sale suntŭ destulŭ de cunoscute, fiindŭ elŭ decoratŭ mai că de tóte statele europene precum și de Austria, alŭ cărei cetățénŭ este, e decoratŭ cu ordinulŭ „Francisc Iosifŭ“ și „Corona de ferŭ.“ De Austria este elŭ denumitŭ ca președinte alŭ școlilorŭ austriace din Constantinopolŭ. Elŭ a publicatŭ deja testamentulŭ sĕu, din care vedemŭ, că lasă mai multŭ de unŭ milionŭ de francĭ ca stipendii pentru studenții armenĭ orientalĭ, mai cu sémă din Austro-Ungaria, carĭ ar studia la orĭ-ce universitate europénă și la orĭ-ce facultate. Unŭ stipendiu anuală pentru unŭ studentŭ va ajunge suma de 1000 de florinĭ. Banii lăsațĭ pentru scopulŭ acesta, nobilŭ, din carĭ 60.000 de francĭ deja suntŭ depușĭ, vorŭ sta sub manipulația ministeriului de culte și instrucțiune în Viena. Stipendiile aceste vorŭ purta numele „Czuntusche Stiftung“. Decĭ acestŭ bărbatŭ patrioticŭ și atâtŭ de umanŭ va visita încă în finea lui Iuliu séu inceputulŭ lui Augustŭ a. c. orașulŭ sĕu natalŭ adecă Suceava, unde se facŭ mai cu sémă din partea conaționalilorŭ sĕi pregătirĭ fórte marĭ pentru întêmpinarea lui.

Căldura în America. Scirile, ce sosescŭ din America, spunŭ, că acolo căldura a ajunsŭ la unŭ gradŭ cum nu s'a mai pomenitŭ nicĭ-odată. Omenii suntŭ apróре desperațĭ din causa nebunei căldurĭ, în contra căreia n'au nicĭ o scutință. Intre astfelŭ de împrejurărĭ decĭ nu e mirare, déca din New-York se telegrafiază, că insolația secerâ mereu jertfe. In ȡilele trecute 30 de ómenĭ au muritŭ de insolațiă, dintre carĭ 9 în Chicago și ceilalțĭ în New-York.

Editorŭ și redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 7 Augustŭ st. n. 1890.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.18	Vĕnd.	9.20
Argintŭ românescŭ -	„	9 14	„	9 17
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.19	„	9.21
Lire turcescĭ - - -	„	10.40	„	10.45
Imperialĭ - - - -	„	9.38	„	9.43
Galbinĭ .	„	5.35	„	5.40
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101 —	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	—.—
Ruble rusescĭ - - -	„	135. -	„	136.—
Mărcĭ germane - -	„	—.—	„	—.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 6 Augustŭ st. n. 1890

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	1C1 85
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	99.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - aurŭ - - - - - - - - - - - -	115.30
dto argintŭ - - - - - - - -	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	111.50
Bonurĭ rurale ungare - - - - - -	89 30
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	104.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - - -	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	139.80
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	127.75
Renta de hârtiă austriacă - - - - -	88.40
Renta de argintŭ austriacă - - - - -	89.70
Renta de aurŭ austriacă - - - - - -	108.70
Losurĭ din 1860 - - - - - - - - -	139.50
Acţiunile băncei austro-ungare - -	981.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	358.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	307.75
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - - -	5.45
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - - -	9.20½
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	56 67½
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	116.—

Nr. 4724—1890. 397,3—2

PUBLICAŢIUNE.

Constatându-se de către medicĭ turbarea la lunŭ câne prinsŭ în Braşovŭ în 4 a lunei c., care a muşcatŭ ómenĭ şi cânĭ, se dispune pe basa opinărei comisiunei medicale în sensulŭ §-ului 188 alŭ ordinaţiunei de executare, art. de lege VII din 1888, ca toţĭ cânii aflătorĭ pe teritoriulŭ orăşenescŭ sĕ se ţină în decursŭ de 40 de ḑile legaţĭ séu provĕḑuţĭ fiindŭ cu botniţă, carea împiedecă muşcarea, sĕ se pórte legaţĭ de fringhie. Cânii umblătorĭ liberŭ pe stradă se vorŭ prinde îndată de călău şi se vorŭ ucide. Contravenţiunile acestei publicaţiunĭ se pedepsescŭ, în sensulŭ § 103 alŭ art. de lege XL din 1879, cu o pedépsă în banĭ până la 100 fl. v. a.

In sensulŭ §-ului 102 alŭ art. de lege XL din 1879, se provócă mai departe fie-care, ca despre acei cânĭ séu animale de casă, carĭ dau semne de turbare, séu la carĭ se observă simptome, din carĭ se póte conchide turbarea—sĕ facă imediatŭ arătare subscrisului căpitănatŭ, pedepsindu-se la casŭ contrarŭ întrelăsarea acestei arătărĭ conform legei.

Braşovŭ, în 5 Augustŭ 1890.

Căpitanatulŭ orăşenescŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ accelerată.	Trenŭ accelerată	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
Oradea-mare	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriş			6.59	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădĕşel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Cluşiu	6.02	10.35	7.39	7.04
Cluşiu	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriş	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vinţulŭ de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiuşŭ	8.37	2.14	10.39	12.26
Teiuşŭ	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blaşiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copşa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediaşŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighişóra	11.06		1.50	5.39
Haşfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apaţa	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Braşovŭ	2.23		5.20	10.31
Braşovŭ	2.33		5.30	
Timişŭ	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucuresci	9.30		11 35	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelerată	Trenŭ de pers.	Trenŭ accelerată.	Tren de persóne
Bucuresci	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timişŭ	1.37		4.50	9.41
Braşovŭ	2.13		5.50	10.17
Braşovŭ	2.43	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apaţa	3.32	5.20		11.30
Augustinŭ	3.47	5.47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.35		12.27
Haşfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighişóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediaşŭ	6.33	10.10		2.53
Copşa mică	6.46	10.32		3.13
Copşa mică	6.48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11.01	12.04	3.33
Blaşiu	7.22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelŭ		11.52	12.44	4.14
Teiuşŭ	7.51	12.23	1.06	4.36
Teiuşŭ	7 58	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.24
Vinţulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8 45	2.46	2.39	6.08
Ghirişŭ	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4.32	7.52
Cluşiu	10.36	5.28	4.53	8.10
Cluşiu	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădăşelŭ		6.26	5.48	8.50
Ghîrbău		6.42		9.05
Aghireşŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
Oradea-mare	2.08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	3.31	1.19	10.09	3.03
Szolnok	5 11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.35	1.55	8.15
Budapesta	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ accelerată.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
Aradŭ	Trenŭ omnibus 2.20	4.10	5.50
Glogovaţŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulişŭ	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6 52
Conop		5.38	7.17
Bĕrzava		5.53	7.33
Soborşinŭ		6.15	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasad.		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăştia		9.12	11.14
Şibotŭ		9.34	11.39
Vinţulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiuşŭ		10.44	12.58

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ accelerată.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teiuşŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vinţulŭ de josŭ		1.56	5.44
Şibotŭ		2.23	6.06
Orăştia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.48
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8.48
Soborşinŭ		5.56	9.17
Bĕrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38
Paulişu	Trenŭ omnibus 6.06	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaţ	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
Aradŭ	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5 50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Copşa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Copşa-mică	4.05	10.47	7.10
Şeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneşŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12.29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copşa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneşŭ	8.30	5.25	10.40
Şeica mare	9.05	5.55	11.10
Copşa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oşorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheţa	3.25	8.50	3.29
Ludoşŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Miraşteu	5.11	10.35	5.34
Oşorheiu	5.30	10.54	5.35
Oşorheiu	5.50	4.58	
Reghinul-săs.	7.26	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
Oşorheiu	7.24	5.54	10.20
Miraşten	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoşŭ	9.35	7.41	12.06
Cheţa	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

	T. d. p.	T. omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Haţegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.15
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Baniţa	11.26	3.30	7.43
Petroşenĭ	12.—	4.02	8.15

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

	T. omn.	T. omn.	T. omn.
Petroşenĭ	6.05	10.42	4.03
Baniţa	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Haţegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Aradŭ—Timişóra

	T. omn.	T. omn.
Aradŭ	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timişóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Simeria (Piski)-Unied.

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Unied.-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.10

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirişŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirişŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	5.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighişóra	10.52	5.28

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

	T. omn.
Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

	T. omn.
Bistriţa	1.16
Ţagŭ-Budatelecŭ	4.50
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.